МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра соціології і публічного управління

(назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету соціально-гуманітарних технології

Кіпенський А.В.
(підпис) (ініціали та прізвище)

Завідувач кафедри соціології і публічного управління
(назва кафедри)

Мороз В.М.
(підпис) (ініціали та прізвище)

« 30 » серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія в системі вищої освіти

рівень вищої освіти доктор філософії

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва)

спеціальність 054 Соціологія
(шифр і назва)

освітня програма Соціологія
(назви освітніх програм спеціальностей)

вид дисципліни Вибіркова фахова
(загальна підготовка / професійна підготовка)

форма навчання денна
(денна / заочна)

Харків – 2021 рік

ЛИСТ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Робоча програма з навчальної дисципліни Соціологія в системі вищої освіти

Розробник:
Професор, д. держ. упр., завідувач
каф. соціології і публічного управління _____ В.М.Мороз
(посада, науковий ступінь та вчене звання) (підпис) (ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри
соціології і публічного управління

Протокол від «30» серпня 2021 року № 8

Завідувач кафедри
соціології і публічного управління_____ В.М. Мороз
(назва кафедри) (підпис) (ініціали та прізвище)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Шифр та назва освітньої програми	ПІБ Гаранта ОП	Підпис, дата
054 Соціологія	Рущенко І.П.	

Голова групи забезпечення
спеціальності _____ Мороз М.В. _____
(ПІБ, підпис)

«30» серпня 2021 р.

ЛИСТ ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Дата засідання кафедри-розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Гарант освітньої програми

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: Підготовка фахівців-соціологів, здатних вирішувати теоретичні та прикладні соціальні проблеми в системі вищої освіти, забезпечити формування цілісних (системних) знань щодо застосовування сучасних інформаційних технологій, баз даних та інших електронних ресурсів, спеціалізованого програмного забезпечення у науковій та навчальній діяльності, здійснення науково-педагогічної діяльності у вищій освіті

Компетентності:

– ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

– ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

– ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

– СК03. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

– СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

– СК06. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Результати навчання:

– РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з соціології та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напряму.

– РН03. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу соціальних досліджень, наявні соціологічні дані.

– РН06. Переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв’язувати значущі науково-прикладні проблеми соціології з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

– РН08. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

– РН09. Визначати ціннісні та етичні засади наукової діяльності й скеруватись ними у власному дослідженні.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Попередні дисципліни:	Наступні дисципліни:
Теоретична соціологія	Соціологія інтернет-комунікацій
Теорія інформаційного суспільства	Новітні методи аналізу соціологічної інформації
	Основи педагогіки вищої школи

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)

Семестр	Загальний обсяг (годин) / кредитів ECTS	З них		За видами аудиторних занять (годин)			Індивідуальні завдання студентів (КП, КР, РГ, Р, РЕ)	Поточний контроль	Семестровий контроль	
		Аудиторні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття, семінари		Контрольні роботи (кількість робіт)	Залік	Екзамен
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**
2	60/2	20	40	10	-	10	40 (реф. – 10, підготовка до семінарських занять – 20, підготовка до підсумкового тесту – 10)	-	-	так

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загального обсягу складає 33,3 %

ТЕМИ НАЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1.

Соціологія в системі вищої освіти: об’єкт, предмет, основні поняття та історія.

Вища освіта як об’єкт полідисциплінарного вивчення. Соціологія в системі вищої освіти як галузь соціологічної науки. Соціологічний підхід до вивчення вищої вищої освіти. Полідисциплінарне вивчення вищої освіти в межах різних наукових підходів. Особливості об’єкта і предмета соціології вищої освіти. Зв’язок соціології вищої освіти з іншими науками. Місце соціології вищої освіти в структурі соціологічного знання. Інституційне дослідження вищої освіти. Соціологія і освітнє знання. Метод пізнання соціологією вищої освіти суті соціальних процесів і явищ.

Тема 2.

Основні етапи та напрямки розвитку соціології в системі вищої освіти.

Соціально-економічні й наукові передумови соціології вищої освіти. Трактування вищої освіти в позитивістській і натуралістичній соціології. Вища освіта як складний соціальний феномен. Система вищої освіти як предмет спеціального аналізу. Поняття і функції вищої освіти як соціального інституту. Порівняння інституційного й системного підходів до вищої освіти. Криза вищої освіти як соціального інституту і шляхи виходу з нього. Соціально-економічні функції вищої школи. Соціально-політичні функції вищої школи. Культуротворчі функції вищої школи. Парадигми вищої освіти: педагогічні уявлення. Принципи побудови парадигми вищої освіти. Парадигми вищої освіти: соціологічний підхід.

Тема 3.

Вища освіта як об'єкт соціологічного аналізу.

Вища освіта як соціокультурний феномен і як соціальний інститут. Соціальні функції вищої освіти. Причини модернізації структури системи вищої вищої освіти. Загальна характеристика основних параметрів кадрового потенціалу системи вищої освіти. Сучасні вимоги і стан викладацького складу вищої школи. Об’єктивні суспільні фактори генезису й розвитку вищої освіти. Внутрішні принципи функціонування механізму вищої освіти. Закономірності розвитку інституту вищої освіти. Багатоманітність моделей управління вищою освітою.

Тема 4.

Вища освіта як соціальне явище

Вища освіта як соціальний інститут, її функції. Соціальна характеристика суб’єктів освітнього простору. Система управління вищою освітою. Соціальні ризики в системі вищої освіти. Система управління вищою освітою в Україні. Сучасний стан та перспективи реформування вищої освіти в Україні. Еволюція сучасної цивілізації та її вплив на розвиток системи вищої освіти. Глобальні проблеми людства як фактор

трансформації освітніх систем у сучасному світі. Криза системи вищої освіти в Україні: причини і шляхи подолання. Демократизація вищої школи. Елітаризація вищої освіти. Диверсифікація системи вищої освіти. Ризик меркантилізації і прагматизації сучасної вищої освіти. Інноваційні ризики у сфері вищої освіти.

Тема 5.

Емпіричні соціологічні дослідження освіти і її якості.

Якість вищої освіти як соціологічна проблема. Технологія емпіричного дослідження в системі вищої освіти. Вища освіта як чинник демократизації українського суспільства. Основні тенденції розвитку сучасних освітніх систем. Поняття якості вищої освіти. Соціологічний підхід до вивчення якості вищої освіти. Методологія і методика дослідження якості вищої освіти. Методологічні і методичні особливості конкретно-соціологічних досліджень вищої освіти. Макросоціологічний підхід до вивчення проблем вищої освіти. Мікросоціологічний підхід до вивчення проблем вищої освіти. Кількісні стратегії емпіричного дослідження вищої освіти. Якісні стратегії емпіричного дослідження вищої освіти.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.	Рекомендована література (базова, допоміжна)
1	2	3	4	5
1	ЛЗ	2	Тема 1. Соціологія в системі вищої освіти: об'єкт, предмет, основні поняття та історія.	
2	СР	5	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №1, підготовка до практичного заняття.	1,2,3,4
3	ПЗ	2	Тема 1. Вища освіта як об'єкт полідисциплінарного вивчення. Соціологія в системі вищої освіти як галузь соціологічної науки.	
4	ЛЗ	2	Тема 2. Основні етапи та напрямки розвитку соціології в системі вищої освіти.	
5	СР	5	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №2, підготовка до практичного заняття.	1,2,3,4,7
6	ПЗ	2	Тема 2. Інституційне дослідження вищої освіти.	
7	ЛЗ	2	Тема 3. Вища освіта як соціальне явище.	
8	СР	5	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичної роботи №3.	1,2,3,4,9
9	ПЗ	2	Тема 3. Вища освіта як соціальний інститут, її функції. Соціальна характеристика суб'єктів освітнього простору. Система управління вищою освітою. Соціальні ризики в системі вищої освіти.	
10	ЛЗ	2	Тема 4. Емпіричні соціологічні дослідження освіти і її якості.	
11	СР	5	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичної роботи №4.	1,2,3,4
12	ПЗ	2	Тема 4. Якість вищої освіти як соціологічна проблема. Технологія емпіричного дослідження в системі вищої освіти. Вища освіта як чинник демократизації українського суспільства	
13	ЛЗ	2	Тема 5. Емпіричні соціологічні дослідження освіти і її якості.	
14	СР	5	Підготовка презентації та доповіді за темою дисертаційного дослідження.	1,2,3,4
15	ПЗ	2	Тема 5. Якість вищої освіти як соціологічна проблема. Технологія емпіричного дослідження в системі вищої освіти. Вища освіта як чинник демократизації	

			українського суспільства.	
Разом (годин)		**120**		

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	**Назва видів самостійної роботи**	**Кількість годин**
1	Опрацьовування лекційного матеріалу	10
2	Підготовка до практичних(лабораторних, семінарських) занять	10
3	Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаютьсяна лекційних заняттях	-
4	Інші види самостійної роботи (реферати)	10
5	Підготовка до підсумкового тестового завдання	10
	Разом	40

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекційні заняття інтерактивного змісту. Поєднання індуктивної й дедуктивної логіки. Організація на практичних заняттях дискусій, обговорення проблемних сторін вищої освіти, педагогічних прийомів та мотивації здобувачів освіти й викладачів.

Лекції – викладення теоретичного матеріалу лектором згідно навчальної програми і розподілу годин поміж темами. Використовуються різні інтерактивні форми активізації аудиторії та відеопрезентації вербальної інформації. Лектор має власний конспект, що відображає основний зміст теми, аспіранти занотовують нову інформацію у власні конспекти. Інтерактивний метод передбачає включення аспірантів до контексту проблеми, що виноситься як тема обговорення лектором. Аспіранти можуть ставити питання або відповідати на питання, що пропонує обговорити викладач.

Практичні заняття – проводяться у формі семінарських занять або практикуму. Для семінарських занять аспіранти опрацьовують лекційний матеріал, готують виступи з використанням навчальної і наукової літератури, виступають з рефератами та есе. Лектор оцінює активність студентів впродовж заняття за прийнятою шкалою оцінок в балах. Практикум передбачає виконання у присутності викладача самостійного завдання, розв'язання задачі або написання есе та обговорення обраних алгоритмів та отриманих результатів. Практична робота оцінюється викладачем. Семінарські заняття і практикуми можуть бути побудовані у формі ділової гри або дискусії.

Написання реферату – вид самостійної роботи, що виконується аспірантом поза аудиторними годинами. Студент вільно обирає тематику з числа тем, які пропонуються викладачем (містяться у РНП) або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Вітаються теми, що наближаються до тематики дисертаційного дослідження, а матеріал використовується в межах емпіричної частини дисертації. Структура реферату є стандартною для наукової роботи: титульний лист, вступ, де обґрунтовується актуальність теми, два або три розділи, висновки, список джерел. Обсяг реферату – до 15 стандартних сторінок, набраних на комп'ютері або написаних власноруч. Реферат оформлюється згідно існуючому в університеті стандарту. Реферат зачитується або його основний зміст доповідається у вільній формі на семінарському занятті.

Індивідуальне завдання – вид самостійної роботи поза аудиторними годинами, коли аспірант, використовуючи лекційний матеріал та додаткові джерела знань, розробляє тему, практичного спрямування. Це може бути розробка певної методики, створення програми соціологічного дослідження або розробка інструментарію тощо.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі екзамену очної форми або шляхом накопичення балів за поточним контролем за темами дисципліни.

1.1. Екзамен – письмова або усна відповідь на питання, що містяться в екзаменаційному білеті. Питання екзаменаційних білетів можуть доводитися до аспірантів заздалегідь. Екзаменаційні білети готує лектор, вони затверджуються на засіданні кафедри і підписуються завідувачем кафедри. Екзаменатором зазвичай є лектор, в окремих випадках його призначає завідувач кафедри. Екзаменатор має оцінити якість відповіді студента за прийнятою шкалою академічних оцінок.

Питання до екзамену:

1. Соціологічний підхід до вивчення вищої вищої освіти.
2. Полідисциплінарне вивчення вищої освіти в межах різних наукових підходів.
3. Особливості об'єкта і предмета соціології вищої освіти.
4. Зв'язок соціології вищої освіти з іншими науками.
5. Місце соціології вищої освіти в структурі соціологічного знання.
6. Соціологія і освітнє знання.
7. Метод пізнання соціологією вищої освіти суті соціальних процесів і явищ.
8. Соціально-економічні й наукові передумови соціології вищої освіти.
9. Трактування вищої освіти в позитивістській і натуралістичній соціології.
10. Вища освіта як складний соціальний феномен.
11. Система вищої освіти як предмет спеціального аналізу.
12. Поняття і функції вищої освіти як соціального інституту.
13. Порівняння інституційного й системного підходів до вищої освіти.
14. Криза вищої освіти як соціального інституту і шляхи виходу з нього.
15. Соціально-економічні функції вищої школи.
16. Соціально-політичні функції вищої школи.
17. Культуротворчі функції вищої школи.
18. Парадигми вищої освіти: педагогічні уявлення.
19. Принципи побудови парадигми вищої освіти.
20. Парадигми вищої освіти: соціологічний підхід.
21. Причини модернізації структури системи вищої вищої освіти.
22. Загальна характеристика основних параметрів кадрового потенціалу системи вищої освіти.
23. Сучасні вимоги і стан викладацького складу вищої школи.
24. Об'єктивні суспільні фактори генезису й розвитку вищої освіти.
25. Внутрішні принципи функціонування механізму вищої освіти.
26. Закономірності розвитку інституту вищої освіти.
27. Багатоманітність моделей управління вищою освітою.
28. Система управління вищою освітою в Україні.
29. Сучасний стан та перспективи реформування вищої освіти в Україні.
30. Еволюція сучасної цивілізації та її вплив на розвиток системи вищої освіти.
31. Глобальні проблеми людства як фактор трансформації освітніх систем у сучасному світі.
32. Криза системи вищої освіти в Україні: причини і шляхи подолання. Демократизація вищої школи.
33. Елітаризація вищої освіти.
34. Диверсифікація системи вищої освіти.
35. Ризик меркантилізації і прагматизації сучасної вищої освіти.
36. Інноваційні ризики у сфері вищої освіти.
37. Основні тенденції розвитку сучасних освітніх систем.
38. Поняття якості вищої освіти.
39. Соціологічний підхід до вивчення якості вищої освіти.
40. Методологія і методика дослідження якості вищої освіти.
41. Методологічні і методичні особливості конкретно-соціологічних досліджень вищої освіти.

42. Макросоціологічний підхід до вивчення проблем вищої освіти.
43. Мікросоціологічний підхід до вивчення проблем вищої освіти.
44. Кількісні стратегії емпіричного дослідження вищої освіти.
45. Якісні стратегії емпіричного дослідження вищої освіти.

1.2. Поточний контроль проводиться за результатами роботи аспірантів на практичних заняттях, методом оцінювання контрольних робіт, шляхом оцінювання рефератів, індивідуальних завдань.

Контроль на практичних заняттях – оцінювання одноосібних виступів аспірантів, участі у дискусії, демонстрації фактичних знань та креативних здібностей, реакції на питання поставлені викладачем, оцінювання внеску окремих аспірантів у групову роботу, наприклад, активність в діловій грі.

Контрольна робота – вид поточного контролю знань аспірантів, який має на меті виявити рівень знань студентів та практичні навички, що отримані за пройденим матеріалом. Питання або практичні завдання готує викладач, що веде практичні заняття, вони узгоджуються з лекційними питаннями і тематикою практичних занять. Завдання можуть передбачати творчу роботу, відповідь на проблемне питання, тестові завдання тощо. Контрольна робота виконується у письмовій формі в присутності викладача, оцінюється за прийнятою шкалою і оцінка може використовувати викладачем для підрахунку кумулятивного балу за підсумками вивчення дисципліни.

Підготовка презентації – вид самостійної роботи, що виконується студентом поза аудиторними годинами. Студент вільно обирає тематику з числа тем, які пропонуються планами семінарських занять, або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Наступним кроком студент здійснює бібліографічний пошук, використовуючи бібліотечні фонди або Інтернет-ресурси. Також складає план презентації або ставить питання, на які треба отримати аргументовану відповідь. Опанувавши джерела за темою, студент розкриває зміст питань та представляє виконану роботу на семінарі. Обсяг презентації – 16-25 слайдів, текст доповіді – 4-6 стандартних сторінок, набраних на комп'ютері. Основний зміст презентації доповідається у вільній формі на семінарському занятті, і студент отримує оцінку від викладача.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Таблиця 1. Розподіл балів для оцінювання поточної успішності студента

Поточний контроль та самостійна робота										Індивідуальні завдання (реферати)	Іспит	Сума
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	20	40	100
40												

Таблиця 2. Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ЄКТС

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	- Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі.	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	- Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі.	Відповіді на запитання містять певні неточності;
75-81	C	Добре	- Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки;	Невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач.

			- вміння вирішувати практичні задачі.	
64-74	Д	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування; - вміння вирішувати прості практичні задачі.	- Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки; - невміння вирішувати складні практичні задачі.
60-63	Е	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі.	- Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розвязанні практичних задач
35-59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом.	- Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв’язувати прості практичні задачі.
1-34	F (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно		- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; -незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв’язання простих практичних задач

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(надається перелік складових навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни та посилання на сайт, де вони розташовані)

1) Сілабус (навчальна програма),
2) робоча програма навчальної дисципліни
3) екзаменаційні питання
4) бібліотечний фонд університету і кафедри
5) електронні версії навчальної і наукової літератури

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1	Городняк І. В. Соціологія освіти : [навчальний посібник] / І. В. Городняк. – Львів : «Новий світ-2000», 2011. – 265 с.
2	Зборовский Г. Е. Социология образования : [учебное пособие] // Г. Е. Зборовский, Е. А. Шуклина. – М., 2005. – 383 с.
3	Курс лекций по социологии образования : [учеб. пособие для высш. учеб. заведений / под общ. ред. В. И. Астаховой] ; Нар. укр. акад. – Х. : Изд-во НУА, 2003. – 424 с.
4	Лукашевич Н. П. Социология образования : Конспект лекций / Н. П. Лукашевич, В. Т. Солодков. – К., 1997. – 224 с.
5	Навроцький О. Вища школа України в умовах трансформації суспільства / О. Навроцький. – Харків : Основа, 2000. – 242 с.
6	Нечаев В. Я. Социология образования / В. Я. Нечаев. – М., 1992.
7	Смелзер Н. Социология / Н. Смелзер. – М., 1994. – 687 с.
8	Якуба О. О. Соціологія : [навч. посіб. для студ.] / О. О. Якуба. – Х. : Константа, 1996. – 192 с.

Допоміжна література

9.	Герасіна Л. М. Вища школа: реформування в демократичному суспільстві / Л. М. Герасіна, А. Д. Ятченко. – Х. : Акта, 1998. – 272 с.
10.	Городяненко В. Г. Социология образования в зеркале историографического знания / В. Г. Городяненко // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : зб. наук. пр. – Х., 2001. – С. 444–452.
11.	Зборовский Г. Е. Самообразование как социологическая проблема / Г. Е. Зборовский, Е. А. Щуклина // Социол. исслед. – 1997. – № 10. – С. 78–87.
12.	Нечаев В. Я. Новые подходы в социологии образования / В. Я. Нечаев // Социол. исслед. – 1999. – № 11. – С. 84–91.
13.	Социология образования перед новыми вызовами (материалы круглого стола) // Социол. исслед. – 2000. – № 2. – С. 58–65.